

Dato: 10. marts 2021
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lasse Lykke Gregersen
Sagsnr.: 2020-10-0606
Dok.: 1870949

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar om forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed, retsplejeloven og udlændingeloven

(Forbud mod deltagelse i nattelivet, tryghedsskabende opholdsforbud, udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande og udvisning af udlændinge dømt for vanvidskørsel m.v.)

I. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 14. januar 2021 til den 11. februar 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Amnesty International, Copenhagen Business School (CBS) – CBS LAW, Danmarks Jurist- og Økonomiforbund, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dansk Detail, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, DI, Danske Regioner, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Domstolsstyrelsen, Domstolenes Tjenestemandforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Dansk Told & Skatteforbund, Gadejuristen, HORESTA, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KFUK's sociale arbejde, KL, Københavns Kommune, Københavns Rets hjælp, Københavns Universitet – Det Juridiske Fakultet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet,

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, SAND – De hjemløses landsorganisation, samtlige byretter, Syddansk Universitet – Det Samfundsvidenskabelige Universitet, Vestre Landsret, Østre Landsret, Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet – Juridisk Institut, Ålborg Universitet – Juridisk Institut – Det Samfundsvidenskabelige Fakultet.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Erhverv, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Det Kriminalpræventive Råd, Domstolsstyrelsen, HORESTA, Institut for Menneskerettigheder, KL, Københavns Byret, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Mellempøkeligt Samvirke, Nyt Europa, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rådet for Etniske Minoriteter, SAND – De hjemløses Landsorganisation, SOS Racisme, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar. Samtlige høringssvar er vedlagt.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

II. Høringssvarene

2.1 Generelt

Advokatrådet har ikke ønsket at afgive høringssvar.

Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Danske Regioner, KL, Politiforbundet, Rigsadvokaten og Rådet for Etniske Minoriteter har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Det Kriminalpræventive Råd udtrykker en generel betænkelighed ved forslaget om et tryghedsskabende opholdsforbud og et forbud mod deltagelse i nattelivet, da begge forslag er særdeles indgribende i det enkelte individs bevægelsesfrihed. Rådet foreslår, at forslaget, i det omfang det bringes i anvendelse, bør suppleres med en række øvrige indsatser i form af problemorienteret politiarbejde, myndighedsindsatser i øvrigt rettet mod individer i grupper, der skaber utryghed, og fysisk indretning af byrum på måder, der skaber utryghed.

Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Københavns Byret, Vestre Landsret og Østre Landsret anfører, at tiltagene i lovforslaget utvivlsomt vil medføre merudgifter for domstolene. Særligt forslaget om forbud mod deltagelse i nattelivet må forventes at medføre et betydeligt antal sager, hvor der vil skulle foretages en konkret vurdering af de forhold, som er forudsat med lovforslaget. Dette vil øge kompleksiteten i sagerne, hvorfor det må forventes, at et betydeligt antal sager ved domstolene vil tage længere tid at behandle sammenlignet med i dag, hvilket vil påvirke sagsbehandlingstiden negativt.

Den Danske Dommerforening og Østre Landsret anfører endvidere, at der i lovforslaget er anvisninger på, hvornår der almindeligvis må antages at foreligge tilregnelse i relation til overtrædelse af et opholdsforbud. Dommerforeningen og Landsretten hæfter sig ved, at det i tilknytning hertil er anført, at det altid vil bero på domstolenes frie bevisvurdering, om anklagemyndigheden har ført det til domfældelse fornødne bevis for, at den pågældende har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, jf. herved retsplejelovens § 880.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det skrives ind i bemærkningerne til lovforslaget, at Justitsministeriet efter en nærmere angiven periode foretager en evaluering af reglernes anvendelse i praksis, herunder med inddragelse af uafhængig bistand. Instituttet anbefaler endvidere, at der indsættes en solnedgangsklausul, således at reglerne ophører inden for en nærmere fastsat årrække, medmindre Folketinget beslutter at ophæve eller forlænge solnedgangsklausulen.

Justitsministeriet har ikke fundet anledning til at indsætte en solnedgangsklausul eller lignende i lovforslaget. Justitsministeriet vil dog følge udviklingen i praksis og løbende have fokus på, om der er behov for at tilpasse de ændringer, der lægges op til med lovforslaget.

Justitsministeriet kan for så vidt angår den nærmere baggrund og begrundelse for de ændringer, der foreslås med lovforslaget, henvise til pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Justitsministeriet har i øvrigt noteret sig de ovenfor anførte synspunkter.

For så vidt angår spørgsmålet om tilregnelse bemærker Justitsministeriet, at det fremgår af pkt. 2.1.3.6 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget,

at det altid vil bero på domstolenes frie bevisvurdering, om anklagemyndigheden har ført det til domfældelse fornødne bevis for, at den pågældende har handlet forsætligt eller groft uagtsomt.

For så vidt angår lovforslagets økonomiske konsekvenser kan Justitsministeriet oplyse, at der i forhold til det lovforslag, der har været i høring, er indsat et afsnit om lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige. Der henvises herom til lovforslagets pkt. 5.

2.2 Forbud mod deltagelse i nattelivet

2.2.1. Baggrunden for lovforslaget

Horesta og **Dansk Erhverv** støtter intentionen om at øge trygheden i nattelivet ved at indføre et forbud mod deltagelse i nattelivet.

Det Kriminalpræventive Råd vurderer, at lovforslaget vil have en præventiv effekt på vold i nattelivet, hvis der afsættes de nødvendige ressourcer til håndhævelsen. Rådet bemærker, at det er relevant at lade et forbud omfatte hele landet, da det vil reducere risikoen for, at volden rykker fra et geografisk område til et andet, men at personer, der er idømt et opholdsforbud, formentlig vil søge mod private fester og områder, der ikke er omfattet af et forbud. Rådet vurderer dog, at dette ikke vil forskyde den nattelivsrelaterede vold til andre områder, da volden i høj grad er betinget af forhold, der knytter sig til nattelivet.

SOS Racisme bemærker, at forbud mod deltagelse i nattelivet har karakter af tillægsstraf.

Retspolitisk Forening anfører, at lovforslaget er uden saglig begrundelse, da straffelovens §§ 79 a og 79 b allerede indeholder hjemmel til at idømme et opholdsforbud, der i tilstrækkelig grad værner om den personlige tryghed.

Som anført i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget har forslaget til formål at sætte ind over for volden og utrygheden i nattelivet ved at sikre, at personer, der er dømt for visse former for kriminalitet i nattelivet, i en periode på op til 2 år ikke kan færdes og opholde sig i nattelivet. Det skal sikre, at den dømte ikke på ny begår kriminalitet i nattelivet kort tid efter at være blevet dømt herfor. Forbuddet vil skulle idømmes af domstolene efter en konkret vurdering af, om et opholdsforbud vil være egnet og

nødvendigt for at forebygge nye lovovertrædelser i nattelivet af lignende beskaffenhed.

For så vidt angår Retspolitisk Forenings bemærkning om, at der allerede i dag er hjemmel til at idømme et opholdsforbud, kan Justitsministeriet hen-vise til pkt. 2.1.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Det frem-går heraf, at retten efter straffelovens § 79 a i forbindelse med en dom for visse lovovertrædelser med relation til en bandekonflikt mv. kan idømme et opholdsforbud, der som udgangspunkt skal omfatte de kommuner, hvor den pågældende lovovertrædelse er begået. Efter straffelovens § 79 b, kan retten i forbindelse med en dom for overtrædelse af straffelovens § 101 a, §§ 114-114 j, § 136, stk. 1, for så vidt angår tilskyndelse til en af de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, § 136, stk. 2, eller § 136, stk. 3, for så vidt angår billigelse af handlinger omfattet af §§ 114-114 j, give den dømte forbud mod at færdes og opholde sig i et eller flere nærmere afgrænsede områder, der som udgangspunkt vil omfatte den eller de kom-muner, hvor den dømte er blevet radikaliseret. De pågældende bestemmel-ser indeholder således ikke hjemmel til, at retten i forbindelse med dom for lovovertrædelser begået i nattelivet kan idømme et opholdsforbud.

2.2.2. Håndhævelse af et forbud mod deltagelse i nattelivet

Horesta og Dansk Erhverv anbefaler, at serveringsstedernes rolle præci-seres i bemærkninger til lovforslaget. Organisationerne anfører, at lovforsla-get giver anledning til at tro, at serveringsstederne anses for en del af den udøvende magt. Organisationerne henviser i den forbindelse til, at det frem-går af pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkningerne til lovforslaget, at det overordnede ansvar for at håndhæve et forbud vil ligge hos politiet, men at politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af bestemte serveringssteder om, at en person er meddelt et forbud mod at færdes og opholde sig på stedet, såfremt det er nødvendigt for håndhævelsen af et for-bud. Organisationerne bemærker endvidere, at det fremgår af bemærknin-gerne til § 1, nr. 1, at en uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger kan straffes med op til 6 måneder fængsel. Dette skaber ifølge organisatio-nerne en uriaspost for serveringsstederne. Det er ifølge organisationerne af-gørende, at serveringsstederne ikke bliver stillet til ansvar for håndhævelsen af loven eller kan blive straffet, såfremt håndhævelsen sker i strid med lo-vens intention. Det øger ifølge organisationerne kompleksiteten i opgave-løsningen og administrationen, at der er tale om et landsdækkende opholds-forbud.

Med den foreslåede nye bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det, at politiet kan videregive oplysninger om personer, der er idømt et forbud, til indehavere og bestyrere af serveringssteder, såfremt det ud fra en politifaglig vurdering anses for nødvendigt. Det følger af pkt. 2.1.3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at det f.eks. kan være tilfældet, hvis den pågældende flere gange tidligere har begået en eller flere lovovertrædelser på eller i tillknytning til et eller flere serveringssteder. Formålet med videregivelsen vil være at gøre bestemte serveringssteder bekendt med, at den pågældende har forbud mod at opholde sig på stedet, således at serveringsstedet har mulighed for at afvise personen eller ringe til politiet. Ordningen ændrer ikke på, at ansvaret for håndhævelsen ligger hos politiet.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt serveringsstederne vil kunne straffes for uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger, bemærker Justitsministeriet, at de personoplysninger, som politiet vil kunne videregive til indehaveren eller bestyreren efter den foreslåede § 79 c, stk. 5, vedrører enkeltpersoners private, herunder strafbare forhold. Det er på denne baggrund Justitsministeriets vurdering, at den personkreds, der får kendskab til oplysningerne, vil være underlagt den almindelige tavshedspligt i straffelovens §§ 152 og 152 c – 152 f, hvilket indebærer, at en uberettiget videregivelse vil kunne straffes med bøde eller fængsel op til 6 måneder.

Det bemærkes desuden, at der herudover vil blive fastsat nærmere regler om modtagerens tavshedspligt, jf. det foreslåede § 79 c, stk. 8, nr. 3.

2.2.3. Behandling af personoplysninger

Institut for Menneskerettigheder anfører, at det bør præciseres, hvornår det er nødvendigt for serveringsstederne at behandle personoplysninger efter den foreslåede § 79 c, stk. 6.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, skal der være en saglig begrundelse for at få adgang til og behandle de pågældende oplysninger. Det bemærkes hertil, at det fremgår af den foreslåede bestemmelse til straffelovens § 79 c, stk. 8, nr. 3, at justitsministeren vil fastsætte nærmere regler for modtagerens opbevaring og behandling af oplysningerne.

2.2.4. Straf for overtrædelse af et forbud mod deltagelse i nattelivet

Landsforeningen af Forsvarsadvokater finder det betænkeligt, at en groft uagtsom overtrædelse af et forbud mod deltagelse i nattelivet kan straffes, da idømmelse af straf forudsætter, at det er tydeligt og klart for den enkelte, at et forbud overtrædes.

Med lovforslaget foreslås det at overtrædelse af et opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1, vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Justitsministeriet kan endvidere henvise til pkt. 2.1.3.6 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, hvoraf det fremgår, at politiet med den foreslåede ordning vil skulle offentliggøre enhver beslutning om at udpege en nattelivszone på politiets officielle hjemmeside, på sociale medier eller lignende, ligesom den pågældende politikreds vil skulle udsende en pressemeddelelse om nattelivszone og de nærmere detaljer vedrørende zonen. Det må således almindeligvis antages, at der som minimum vil foreligge grov uagtsomhed, når en person, der har et opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1, ikke har orienteret sig – eller ikke orienteret sig tilstrækkeligt – om de gældende nattelivszone, inden vedkommende bevæger sig ud i nattelivet i et område, hvor der er en tæt koncentration af natklubber, barer, caféer og lignende. Tilsvarende må antages at være tilfældet, hvor en person med et opholdsforbud efter den foreslåede § 79 c, stk. 1, ikke gør sig bekendt med, om et serveringssted serverer stærke drikke, hvis vedkommende opholder sig på stedet efter kl. 24.

2.2.5. Forholdet til databeskyttelseslovgivningen

Datatilsynet bemærker, at de personoplysninger, der efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 5, lægges op til, at politiet kan videregive til private modtagere, efter tilsynets vurdering er omfattet af databeskyttelseslovens § 8. Datatilsynet opfordrer på denne baggrund Justitsministeriet til at tage stilling til, om betingelserne i databeskyttelseslovens § 8, stk. 3, skal gælde, og om de i givet fald er opfyldt i forhold til den ordning, der indføres, hvorefter private modtagere skal kunne behandle oplysninger om, hvilke personer der er meddelt opholdsforbud. Datatilsynet bemærker endvidere, at behandling af personoplysninger på baggrund af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g, kræver tilladelse fra Datatilsynet, hvis behandlingen ikke foretages for en offentlig myndighed, jf. databeskyttelses-

lovens § 7, stk. 4. Datatilsynet går ud fra, at der ikke med lovforslaget lægges op til, at dette tilladelseskrav skal gælde i forhold til den ordning, som der foreslås indført.

På baggrund af Datatilsynets bemærkninger har Justitsministeriet i pkt. 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger præciseret, at den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 c, stk. 6, udgør hjemlen for behandlingen af oplysninger om strafbare forhold vedrørende den dømte. Databeskyttelseslovens § 8, stk. 3, forudsættes således ikke at skulle gælde for den foreslåede ordning. Det er desuden præciseret, at tilladelseskravet i databeskyttelseslovens § 7, stk. 4, ikke finder anvendelse for den foreslåede ordning, da den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 6, udgør en selvstændig hjemmel for behandling af personoplysninger i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g.

2.3 Tryghedsskabende opholdsforbud

2.3.1. Baggrunden for lovforslaget

Amnesty International, Mellemlfolkeligt Samvirke og Nyt Europa har afgivet fælles høringssvar. Organisationerne efterlyser tal og statistik, der underbygger nødvendigheden af lovforslaget. Organisationerne anbefaler desuden, at der afsøges andre initiativer mod utryghedsskabende adfærd end at give myndighederne flere frihedsindskrænkende redskaber, og at der i fremtiden i højere grad søges dialog med civilsamfundet for at sikre gennemsigtighed og ansvarlighed i forhold til lovprocessen.

Det Kriminalpræventive Råd bemærker, at det i særlige tilfælde kan påvirke den stedbundne utryghed at give politiet mulighed for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud. Rådet vurderer dog samlet, at de korte utryghedsdæmpende effekter ikke står mål med de negative bivirkninger på såvel kort som langt sigt.

Institut for Menneskerettigheder finder det uklart, om der er et samfundsmæssigt behov for at give politiet mulighed for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud. Instituttet anbefaler derfor, at der i bemærkningerne til lovforslaget redegøres nærmere for det påtrængende samfundsmæssige behov, der ligger til grund for forslaget.

Retspolitisk Forening anfører, at lovforslaget hviler på mediehistorier og ikke på dokumenterede problemer. Foreningen anfører desuden, at der ikke kan være uenighed om, at danskernes tryghed er afgørende, men at det som politisk signal ikke kan danne grundlag for så indgribende lovgivning.

SAND – De hjemløses landsorganisation anfører, at ingen mennesker skal være tvunget til at leve på gaden. SAND – De hjemløses landsorganisation bemærker, at lovforslaget ikke specifikt er rettet mod danske hjemløse, men at landsorganisationens erfaring er, at opholdsforbud, zoneforbud mv. ofte rammer hjemløse.

SOS Racisme anfører, at organisationen ikke ser noget formål med lovforslaget og opfordrer i stedet til en øget kriminalpræventiv indsats over for unge. SOS Racisme anfører herudover, at lovforslaget ikke er kriminalitetsforebyggende, selv om det er et angivet formål, men derimod vil kriminalisere flere unge.

Som det fremgår af pkt. 2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, har Rigspolitiet oplyst, at politiet i praksis ser eksempler på, at grupper af ofte unge mænd samles på bestemte steder i det offentlige rum og med deres adfærd og fremtoning skaber utryghed blandt beboere og forbipasserende i området. I nogle tilfælde består grupperne af personer med en eventuel løse tilknytning til bander eller kriminelle grupperinger i øvrigt. I disse tilfælde indebærer gruppens tilstedeværelse i f.eks. de særligt udsatte boligområder en risiko for, at særligt yngre personer kan blive påvirket til at vælge en kriminel løbebane – i værste fald tilslutte sig en bande eller kriminel gruppering.

For at sikre, at politiet har de nødvendige redskaber til at gribe ind over for utryghedsskabende adfærd, vurderer Justitsministeriet, at der skal etableres hjemmel for politiet til at udstede et opholdsforbud på et bestemt sted, der omfatter alle personer, herunder de personer der gav anledning til forbuddet på grund af deres utryghedsskabende adfærd. De gældende regler om opholdsforbud er således efter Justitsministeriets vurdering ikke egnede til at sætte ind over for denne slags utryghedsskabende adfærd, idet det kan være vanskeligt at identificere de enkeltpersoner, der har givet anledning til utryghed, ligesom det er gruppens tilstedeværelse og fremtoning som sådan, der giver anledning til utryghed. Både i de udsatte boligområder og andre steder oplever politiet ofte, at sådanne grupper har faste tilholdssteder og plager disse med utryghedsskabende adfærd.

Justitsministeriet kan i forlængelse heraf og i forhold til det af SAND – De hjemløses landsorganisation anførte henviser nærmere til pkt. 2.3.8 i høringsoversigten.

2.3.2. Betingelser for udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud

Amnesty International, Mellempfolkeligt Samvirke og Nyt Europa anbefaler, at det tydeliggøres i lovforslagets bemærkninger, hvad utryghedsskabende adfærd indebærer, således at der gælder objektive kriterier for, hvornår politiet kan udstede et tryghedsskabende opholdsforbud. Organisationerne anfører, at indgreb i bevægelsesfriheden ikke må berøre den fundamentale kerne i den beskyttede rettighed og ikke må overlade en uforholdsmæssig stor skønsbeføjelse til de myndigheder, der efterfølgende skal anvende reglen, men at det skøn, som overlades til myndighederne, skal angives med så stor præcision, at der er klart, under hvilke betingelser et indgreb i rettigheden kan foretages.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det defineres i bemærkningerne til lovforslaget, hvornår et område er utrygt, samt tydeliggøres hvor store gener én person eller flere personer i en gruppe skal forårsage, før politiet kan udstede et tryghedsskabende opholdsforbud. Instituttet bemærker, at betingelserne for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud i udkastet til lovforslaget overlader et så vidt skøn til politiet, at der er risiko for en vilkårlig anvendelse af bestemmelsen i praksis, som medvirker til at skabe en usikker og uklar retstilstand.

SAND – De hjemløses landsorganisation anfører, at landsorganisationen er bekymret over, at vurderingen af, hvorvidt et opholdsforbud skal udstedes efter den foreslåede ordning, skal foretages af politiet. SAND – De hjemløses landsorganisation bemærker, at tidligere sager om zoneforbud mv. indikerer, at politiets vurdering ikke er i tråd med intentionen i lovgivningen og henviser til, at problemet i høj grad skal tilskrives en uklar lovgivning. Det er SAND – De hjemløses landsorganisations vurdering, at samme problem gør sig gældende med dette lovforslag.

Justitsministeriet kan generelt tilslutte sig det af høringsparterne anførte om, at lovforslaget så præcist som muligt skal beskrive rammerne og kravene for politiets udstedelse af tryghedsskabende opholdsforbud. Samtidig finder Justitsministeriet dog, at det inden for de i lovforslaget beskrevne

rammer i sidste ende bør være et politimæssigt skøn, om et tryghedsskabende opholdsforbud vil være et egnet redskab i den konkrete situation. Justitsministeriet finder således, at det er politiet, der er bedst i stand til at vurdere, om et tryghedsskabende opholdsforbud bør udstedes.

Som det nærmere er beskrevet under pkt. 2.2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, vil det for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud være et krav, at der i et område udvises en adfærd af en gruppe af personer, som er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området, og at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud vurderes at være et egnet redskab til at genskabe trygheden i området. Det er op til politiet at foretage en samlet politifaglig vurdering af den konkrete situation i det pågældende område i forhold til, om betingelserne for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud er opfyldt.

Det fremgår herudover af bemærkningerne, at der til brug for vurderingen af, om en gruppe af personer udviser en adfærd, der er egnet til at skabe utryghed for beboere og forbipasserende i området, kan lægges vægt på en række ting, herunder f.eks. om gruppen udviser en chikanerende, truende eller intimiderende adfærd over for forbipasserende, beboere eller erhvervsdrivende i området.

Det er Justitsministeriets vurdering, at betingelserne for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede ordning er beskrevet fyldestgørende i lovforslagets bemærkninger. Justitsministeriet har dog i forhold til det udkast til lovforslag, der har været udsendt i høring, foretaget enkelte tilpasninger i lovforslagets bemærkninger om betingelserne for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud med henblik på endnu tydeligere at fastlægge rammerne for politiets udstedelse af tryghedsskabende opholdsforbud.

2.3.3. Geografisk afgrænsning

Amnesty International, Mellemløst Samvirke og Nyt Europa finder det problematisk, hvis et tryghedsskabende opholdsforbud dækker et større område, f.eks. en stor del af en kommune, boligområde, en families bopæl, et mindreårigt barns daginstitution, skole eller den pågældendes arbejdssted. Organisationerne anbefaler, at det tydeligt fremgår af lovforslagets bemærkninger, at der tages særligt hensyn til, om vedkommende, der bryder et opholdsforbud, har et særligt legitimt formål med at være i en opholdszone, og

at en person skal undtages fra opholdsforbuddet, hvis forbuddet krænker personens ret til privatliv. Organisationerne anbefaler herudover, at der altid skal foretages en proportionalitetsvurdering af forbuddet i forhold til, at den enkelte borger kan etablere og udvikle personlige relationer til andre mennesker.

Det Kriminalpræventive Råd anfører, at skiltning i et område omfattet af et tryghedsskabende opholdsforbud kan skabe et negativt billede af området, og at tryghedsfremmende effekter, der opstår, når borgere med positiv social adfærd opholder sig i området, vil forsvinde. Rådet anfører herudover, at det ikke er tydeligt, hvad der skulle forhindre personer, der udviser en utryghedsskabende adfærd, i at tage ophold i området igen, når det tryghedsskabende opholdsforbud udløber.

Justitsministeriet kan generelt oplyse, at det er hensigten med den foreslåede ordning med tryghedsskabende opholdsforbud, at ordningen – samtidig med at den skal være et nyt redskab for politiet – skal være til mindst mulig gene for almindelige mennesker mv., der færdes i de områder, som måtte blive omfattet af et tryghedsskabende opholdsforbud. Der lægges på den baggrund med lovforslaget op til, at det skal være en forudsætning for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud, at et opholdsforbud vurderes at være et egnet redskab, og at mindre indgribende foranstaltninger ikke skønnes at være tilstrækkelige til at genskabe trygheden i området, jf. den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 2, 2. pkt. Det fremgår endvidere af forslaget til § 6 b, stk. 1, i politiloven, at et opholdsforbud kan udstedes på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang, og at et tryghedsskabende opholdsforbud ikke er til hinder for almindelig færden i området.

For så vidt angår det af Amnesty International, Mellemfolkeligt Samvirke og Nyt Europa anførte om området for et tryghedsskabende opholdsforbud og undtagelse af personer fra opholdsforbuddet, hvis forbuddet krænker retten til privatliv, kan Justitsministeriet henvise til pkt. 2.2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvoraf det fremgår, at området, hvor et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse vil kunne udstedes, fastlægges på baggrund af de forhold, som begrundet politiets vurdering af, at en gruppe af personer udviser en adfærd, som er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området.

Områder, der efter den foreslåede bestemmelse er omfattet af steder, hvortil der er almindelig adgang, skal forstås i overensstemmelse med § 2 i ordensbekendtgørelsen.

Området for det foreslåede opholdsforbud må efter lovforslaget ikke være større end det påkrævede for at genoprette trygheden i området. Et tryghedsskabende opholdsforbud vil således alene kunne udstedes for mindre, afgrænsede områder, f.eks. en udendørs perron på en tog- og rutebilstation, en bestemt plads, park eller vej. Der vil ikke kunne udstedes forbud, der omfatter større områder som f.eks. en bydel. Om den geografiske afgrænsning af et tryghedsskabende opholdsforbud henvises nærmere til pkt. 2.2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

For så vidt angår det af Amnesty International, Mellempolkeligt Samvirke og Nyt Europa anførte om, at der altid skal foretages en proportionalitetsafvejning i forhold til, at den enkelte person kan udvikle personlige relationer til andre mennesker, og at der skal tages hensyn til, om en person har et legitimt formål med at være i området, kan Justitsministeriet oplyse, at der med lovforslaget lægges op til, at politiet kan beslutte at udforme et forbud således, at det kun gælder på bestemte tidspunkter af døgnet, jf. den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 4, 3. pkt. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at politiet kan beslutte, at opholdsforbuddet kun gælder i aften- og nattetimerne, hvis politiet vurderer, at den utryghedsskabende adfærd særligt foregår i dette tidsrum, og hvis et opholdsforbud i øvrige tidsrum på døgnet vurderes at være til uforholdsmæssig stor gene for øvrige personer i det område, som opholdsforbuddet vil omfatte.

For så vidt angår spørgsmålet om skiltning lægges der med den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 6, op til, at politiet ved skiltning på det sted, der er omfattet af et forbud efter stk. 1, skal gøre opmærksom på forbuddet. En sådan ordning vil efter Justitsministeriets opfattelse være med til at sikre, at personer ikke uforvarende kommer til at bryde et opholdsforbud, fordi de ikke er bekendt med, at der er udstedt et opholdsforbud i et konkret område. Om skiltning henvises i øvrigt til høringsoversigtens pkt. 2.3.5.

2.3.4. Mulighed for domstolsprøvelse

Amnesty International, Mellemlfolkeligt Samvirke og Nyt Europa finder det tvivlsomt, om domstolsgarantien er respekteret fuldt ud. Organisationerne stiller sig således kritiske over for, at borgerne ikke kan få prøvet en beslutning om udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud ved domstolene, når deres bevægelsesfrihed indskrænkes. Organisationerne anbefaler, at borgerne kan få prøvet en beslutning om udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud ved domstolene.

Det Kriminalpræventive Råd finder det bekymrende, at politiet vil kunne meddele et generelt forbud mod alles ophold i et område på baggrund af en politifaglig vurdering af, at en gruppe virker utryghedsskabende uafhængigt af, om der er begået noget kriminelt.

Retspolitisk Forening anfører, at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i § 6 b i politiloven vil udgøre et indgreb i opholds- og bevægelsesfriheden, og at det derfor er betænkeligt, at skønnet vil skulle foretages af den enkelte polititjenestemand. Foreningen anbefaler derfor, at bestemmelsen udgår af lovforslaget, alternativt at afgørelsen om udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud skal indbringes for domstolene.

SAND – de hjemløses landsorganisation anfører, at lovforslaget går på kompromis med borgernes retssikkerhed, idet det foreslåede forbud ikke kan ankes. SAND – De hjemløses landsorganisation anbefaler, at der bør være en klageinstans, der kan tage stilling til spørgsmålet om udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud. SAND – De hjemløses landsorganisation finder det herudover bekymrende, at en større gruppe kan straffes med et opholdsforbud, selvom det kun er en enkelt person, der har udvist en utryghedsskabende adfærd. SAND – De hjemløses landsorganisation anfører således, at et opholdsforbud uhensigtsmæssigt kan ramme uskyldige mennesker, som opholder sig på det forkerte sted på det forkerte tidspunkt.

Som det fremgår af pkt. 2.2.3.3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, udgør en beslutning om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud efter Justitsministeriets vurdering ikke en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Dette indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring ikke finder anvendelse. Derimod vil almindelige forvaltningsretlige principper om bl.a. proportionalitet og saglighed også finde anvendelse i forhold til en beslutning om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud.

Det fremgår herudover af forslaget til § 6 b, stk. 5, i politiloven, at beslutningen om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud træffes af politidirektøren eller den, som vedkommende bemyndiger hertil. Det forudsættes, at beslutningen træffes på ledelsesniveau.

Det fremgår videre af bemærkningerne i lovforslagets pkt. 2.1.3.2.2, at en beslutning om udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud vil være omfattet af rigspolitichefens sædvanlige tilsyn med politidirektørerne efter retsplejelovens § 109, stk. 1, og at der i forbindelse med domstolenes eventuelle behandling af en straffesag for overtrædelse af det tryghedsskabende opholdsforbud desuden kan ske en prøvelse af beslutningens lovlighed.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at lovforslaget i tilstrækkeligt omfang sikrer tilsyn med og prøvelse af en beslutning om udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud.

2.3.5. Skiltning mv.

Amnesty International, Mellemløst Samvirke og Nyt Europa påpeger, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at manglende skiltning af et forbudsområde ikke vil have betydning for, om en person kan straffes, hvis vedkommende tager ophold i en forbudszone, men kun for strafudmålingen. Organisationerne anbefaler, at områder omfattet af et tryghedsskabende opholdsforbud skal være tydeligt markeret med skilte, så alle kan se, hvilke områder der er omfattet af et forbud.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det vil være i strid med det foreslåede opholdsforbud at opholde sig i et forbudsområde på en måde, der ikke har en naturlig sammenhæng med områdets karakter, og at det er op til politiet at foretage den konkrete og skønsmæssigt prægede vurdering heraf. Instituttet bemærker, at en strafbestemmelse som udgangspunkt skal være formuleret på en sådan måde, at en person skal kunne få en sikker viden om, hvad der er strafbart, og hvad der er tilladt. Instituttet anbefaler, at det skrives ind i udkastet til lovforslagets bemærkninger, at politiet ved udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud er forpligtet til at definere, hvad der er områdets karakter, og hvad der udgør en naturlig sammenhæng med denne.

Med den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 1, vil det som udgangspunkt være ulovligt at befinde sig på et bestemt sted, hvor politiet har

udstedt et tryghedsskabende opholdsforbud. Et tryghedsskabende opholdsforbud er dog ikke til hinder for almindelig færden i området, jf. forslaget til § 6 b, stk. 1, 2. pkt., i politiloven. I lovforslagets bemærkninger er angivet en række eksempler på færden i området, som ikke vil være ulovlig efter den foreslåede ordning. Der henvises i den forbindelse navnlig til pkt. 2.2.3.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet i forhold til det udkast til lovforslag, der har været udsendt i høring, har præciseret i bemærkningerne i lovforslagets pkt. 2.2.3.2.2, at almindelig færden skal forstås som en bevægelse gennem området og kortvarige, naturlige, ophold i forbindelse med bevægelsen gennem området.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 5, 2. pkt., at en beslutning om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud skal offentliggøres og indeholde en begrundelse og angivelse af det bestemte sted og tidsrum, som beslutningen gælder for. Det forudsættes i den forbindelse, at angivelsen af det sted, som beslutningen gælder for, ledsages af et kort over det pågældende sted, jf. pkt. 2.2.3.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Med den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 6, lægges der endvidere op til, at politiet ved skiltning på det sted, der er omfattet af et forbud efter stk. 1, skal gøre opmærksom på forbuddet. Det fremgår nærmere af pkt. 2.2.3.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at det forudsættes, at forbudsområdet tydeligt afgrænses med skiltning, og at det ved alle naturlige indgange til området tydeligt fremgår, at området er omfattet af et tryghedsskabende opholdsforbud. Samtidig bemærkes det dog, at mangelfuld skiltning i medfør af den foreslåede bestemmelse ikke vil have betydning for gyldigheden af det tryghedsskabende opholdsforbud.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede ordning sikrer en tilstrækkelig grad af synlighed og åbenhed om områder, der vil være omfattet af tryghedsskabende opholdsforbud.

Det bemærkes, at det i forhold til det udkast til lovforslag, der har været udsendt i høring, er præciseret, at mangelfuld skiltning efter omstændighederne kan få betydning ved vurderingen af skyldsspørgsmålet.

Amnesty International, Mellemlfolkeligt Samvirke og Nyt Europa anbefaler, at der altid bør gives forudgående advarsel, påbud eller på lignende måde gøres forsøg på at dæmpe adfærden blandt personer i området, før et tryghedsskabende opholdsforbud udstedes. Organisationerne anbefaler herudover, at der sikres de fornødne foranstaltninger, så alle borgere kan nyde retten til fredelig forsamlinger, og at et tryghedsskabende opholdsforbud ikke udstedes, medmindre det lever op til principperne om lovlighed, nødvendighed og proportionalitet,

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der indføres et krav om, at politiet forud for beslutningen om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud skal udstede og offentliggøre en advarsel med angivelse af den observerede adfærd, der ligger til grund for advarslen.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 2, 2. pkt., at det er et krav, at politiet vurderer, at et tryghedsskabende opholdsforbud vil være et egnet redskab, og at mindre indgribende foranstaltninger ikke skønnes at være tilstrækkelige til at genskabe trygheden i området.

Kravet indebærer, at politiet efter en politifaglig vurdering skal vurdere, at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 1, vil medvirke til at normalisere tilstanden og genskabe trygheden for beboere og andre, der færdes i området. I den forbindelse skal politiet samtidig vurdere, om der er andre foranstaltninger, som vil være mere egnede i forhold til at genskabe trygheden i området. Det vil efter omstændighederne kunne være tilfældet, hvis politiet vurderer, at et påbud eller forbud til en enkeltperson efter den øvrige lovgivning vil være tilstrækkeligt til at genskabe trygheden i området. Der vil herudover kunne lægges vægt på, om der er grund til at tro, at adfærden vil fortsætte, hvis der ikke udstedes et tryghedsskabende opholdsforbud. Der henvises til pkt. 2.2.3.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det er ikke et krav efter den foreslåede bestemmelse, at politiet forinden beslutningen om at udstede et tryghedsskabende ophold skal have meddelt forudgående advarsel, påbud eller på lignende måde forsøgt at dæmpe adfærden blandt personerne i gruppen for at normalisere tilstanden i området, men det vil efter omstændighederne kunne indgå i politiets vurdering af, om der er andre foranstaltninger, der vil være mere egnede til at genskabe trygheden i området.

2.3.6. Straf for overtrædelse af et tryghedsskabende opholdsforbud

SOS Racisme anfører, at problemer med utryghedsskabende adfærd bør håndteres uden brug af drastiske midler som bøde på 10.000 kr. i første gangstilfælde og 30 dages fængsel i andengangstilfælde. SOS Racisme anfører, at de hårde straffe vil stemple og straffe de unge som kriminelle, selv om de reelt ikke er det.

Det er Justitsministeriets vurdering, at det skal have konsekvenser, hvis man udviser en adfærd, der er egnet til at skabe utryghed for beboere og forbi-passerende i et område.

Der lægges op til, at den, der overtræder et tryghedsskabende opholdsforbud, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år, jf. forslaget til § 6 b, stk. 3, i politiloven. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. pkt. 2.2.3.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at det forudsættes, at straffen for overtrædelse af et opholdsforbud i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til bøde på 10.000 kr. Under formildende omstændigheder – herunder f.eks. hvis det forbudsramte område ikke har været skiltet med tilstrækkelig tydelighed, jf. den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 6 – vil bøden dog kunne fastsættes til et lavere niveau, ligesom mangelfuld skiltning efter omstændighederne vil kunne have betydning ved vurderingen af skyldsspørgsmålet.

Det forudsættes, at straffen for overtrædelse i andengangstilfælde og derved som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 30 dage.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

2.3.7. Forholdet til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser mv.

Amnesty International, Mellempøkeligt Samvirke og Nyt Europa anfører, at det fremgår af udkastet til lovforslagets bemærkninger til grundlovens § 79, at der ved udkastet er lagt vægt på, at den foreslåede ordning ikke giver

mulighed for at foretage indgreb rettet mod meningstilkendegivelser i fredelige demonstrationer. Organisationerne bemærker, at indgreb mod forsamling med et ytringsformål, herunder politiske møder og demonstrationer, kræver mere tungtvejende grunde end indgreb over for forsamlinger uden et ytringsformål. Organisationerne anbefaler, at det bør fremgå klart af lovteksten i den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, at forsamlinger med politisk eller andet meningsbefordrende øjemed ikke kan forbydes.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at forsamlinger med et ytringsformål, herunder politiske møder og demonstrationer, hører til kernen i forsamlingsfriheden, og at sådanne forsamlinger derfor bør kunne undtages fra et opholdsforbud, såfremt de sædvanlige hensyn til trafik, offentlig orden, sikkerhed m.v. ikke står til hinder herfor. Instituttet anbefaler, at det skrives ind i ordlyden af den foreslåede § 6 b, at forsamlinger med et politisk eller meningsforbedrende øjemed er undtaget fra et tryghedsskabende opholdsforbud i området.

Som det fremgår af pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, indebærer det foreslåede opholdsforbud efter politilovens § 6 b et generelt forbud mod at opholde sig på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang, i en begrænset periode. Den foreslåede § 6 b vil betyde, at der vil kunne fastsættes forbud mod, at flere personer befinder sig på samme sted. Formålet med opholdsforbuddet er at skabe tryghed i områder, der er plaget af utryghed. Opholdsforbuddet skal således sikre, at politiet på en effektiv måde kan sætte ind over for grupper af personer, der udviser en adfærd i området, der er egnet til at skabe utryghed.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil den foreslåede ordning ikke udgøre et indgreb i strid med forsamlingsfriheden efter grundlovens § 79. Der er herved lagt vægt på, at den foreslåede ordning ikke giver mulighed for at foretage indgreb rettet mod meningstilkendegivelser, men at indgrebet vil blive fastsat af hensyn til at beskytte et vægtigt hensyn til den offentlige orden, herunder hensynet til at borgere skal kunne færdes trygt overalt, herunder i parker, på bytorve og på tog- og rutebilstationer, uden at blive udsat for utryghedsskabende adfærd. Der er endvidere lagt vægt på, at det forudsættes, at indgreb mod forsamlinger foretaget efter den foreslåede bestemmelse alene vil blive fastsat i det omfang og den tidsmæssige udstrækning m.v., som efter en konkret vurdering er nødvendigt for at beskytte hensynet til den offentlige orden.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning ikke udgør et indgreb i strid med forsamlingsfriheden efter grundlovens § 79.

Amnesty International, Mellemløkeligt Samvirke og Nyt Europa anfører, at retten til ikke at blive diskrimineret eller forskelsbehandlet er beskyttet på flere niveauer, herunder i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention Artikel 14, Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder (Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder, Artikel 21, stk. 1 og stk. 2), forskelsbehandlingsloven § 1 og grundlovens § 70, som på hver sin måde fastslår, at ingen må forskelsbehandles eller berøves adgang til sine borgerlige og politiske rettigheder på grund af bl.a. køn, race, farve, etnicitet, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse eller noget andet forhold. Organisationerne er bekymrede for, at lovforslaget vil medføre indirekte diskrimination af minoritets-etniske borgere med ikke-vestlig baggrund. Organisationerne finder det afgørende, at lovforslaget ikke leder til diskriminerende efterforsknings- og tiltalepraksis. Organisationerne anbefaler, at det sikres, at håndhævelsen af loven ikke diskriminerer borgergrupper på grund af f.eks. etnicitet, køn eller alder.

Det Kriminalpræventive Råd anfører, at håndhævelsen af forbuddet vil medføre betydelig risiko for, at grupper af unge oplever en uretfærdig forskelsbehandling fra politiets side og anbefaler derfor, at håndhævelsen af forbuddet gennemføres konsekvent og uden skelen til f.eks. enkeltpersoners adfærd, fremtoning, køn, etnisk oprindelse eller lignende. Rådet anbefaler, at det overvejes, hvilke negative effekter udpegning af en gruppe unge som utryghedsskabende kan have på disse unge og lokalsamfundets syn på dem. Rådet anfører i den forbindelse, at det fremgår af lovforslaget, at en gruppe kan udpeges som utryghedsskabende, selvom kun én person i gruppen udviser en utryghedsskabende adfærd, samt at adfærden ikke behøver at have karakter af kriminelle handlinger. Rådet finder, at det kan føre til, at nogle unge med en vis ret føler sig stempet i samfundets eller myndighedernes øjne, hvilket efter rådets opfattelse kan have en negativ effekt på deres udvikling og adfærd.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at udkastet til lovforslaget er generelt formuleret og gælder for alle mennesker i Danmark, men at det fremgår af udkastet til lovforslagets bemærkninger, at regeringen ønsker at

sætte ind over for grupper af især unge mænd, som samles på bestemte steder i det offentlige rum og med deres adfærd og fremtoning skaber utryghed blandt beboere og forbipasserende i området. Institutet anfører herudover, at det på baggrund af den forudgående offentlige debat er tydeligt, at den formodede etniske baggrund for de personer, der antages at udvise utryghedsskabende adfærd, er unge ”ikke-vestlige” mænd ofte bosat i udsatte boligområder. Institutet finder det afgørende, at de foreslåede lovændringer ikke fører til en diskriminerende efterforsknings- og tiltalepraksis, da det vil være i strid med diskriminationsforbuddet i menneskeretten. Institutet anbefaler, at politiet sikrer, at håndhævelsen af de foreslåede lovbestemmelser ikke diskriminerer befolkningsgrupper på grund af køn, nationalitet eller etnicitet.

Retspolitisk Forening anfører, at lovgivningen ikke må indrettes på en sådan måde, at trygheden i det offentlige rum ikke tager hensyn til personer af anden nationalitet end dansk, der opholder sig lovligt på dansk territorium, da det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

SOS Racisme anfører, at etniske minoriteter ikke er nævnt direkte i lovforslaget, men at det ifølge statsministeren især er dem, som det omhandlede lovforslag er møntet på, hvilket fremgår af statsministerens åbningstale og i udspillet ”Tryghed for alle danskere”. SOS Racisme finder, at lovforslaget er diskriminerende, selvom opholdsforbuddet vil gælde for alle.

Som der er nærmere redegjort for i lovforslagets pkt. 3.2 er det Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede ordning kan gennemgøres inden for rammerne af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

For så vidt angår det af SOS Racisme anførte om, at lovforslaget er diskriminerende, henvises til pkt. 2.3.2 i høringsoversigten om betingelserne for at udstede det foreslåede tryghedsskabende opholdsforbud. Som det fremgår heraf, skal politiet ved vurderingen bl.a. lægge vægt på, om personer i gruppen udviser en adfærd, der er egnet til at skabe utryghed hos beboere og forbipasserende i området. Det er således personernes adfærd – og ikke deres etniske baggrund eller lignende – der er afgørende for, om betingelserne for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud er opfyldt.

2.3.8. Socialt udsatte personer

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det skrives ind i lovforslagets bemærkninger, at politiet ved vurderingen af én eller flere personers adfærd skal tage særligt hensyn, hvis disse udviser symptomer på eller adfærd i forhold til hjemløshed, misbrug af rusmidler, psykiske lidelser mv. Instituttet anbefaler herudover, at det skrives ind i udkastet til lovforslagets bemærkninger, at politiet skal være tilbageholdende med at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud i et område, hvis politiet har kendskab til, at området anvendes som mødested for hjemløse.

SAND – De hjemløses landsorganisation anfører, at hjemløse ofte er plaget af store sociale/og eller psykiske problemer, og at det kan føre til, at deres adfærd opfattes som utryghedsskabende. SAND – De hjemløses landsorganisation bemærker, at hjemløse, hvis politiet bortviser dem, sendes ud i ensomhed og væk fra det miljø, hvor de har deres hverdag. SAND – De hjemløses landsorganisation anfører herudover, at det er uvist, om forslaget vil få andre borgere til at føle sig mere trygge, men at det er sikkert, at hjemløse, der omfattes af et forbud, vil føle sig mindre trygge.

Det er en forudsætning for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud, at et opholdsforbud vurderes at være et egnet redskab, og at mindre indgribende foranstaltninger ikke skønnes at være tilstrækkelige til at genskabe trygheden i området, jf. den foreslåede bestemmelse i politilovens § 6 b, stk. 2, 2. pkt.

Kravet indebærer, at politiet efter en politifaglig vurdering skal vurdere, at udstedelse af et tryghedsskabende opholdsforbud vil medvirke til at normalisere tilstanden og genskabe trygheden for beboere og andre, der færdes i området. I den forbindelse skal politiet samtidig vurdere, om der er andre foranstaltninger, som vil være mere egnede i forhold til at genskabe trygheden i området. Det vil efter omstændighederne kunne være tilfældet, hvis politiet vurderer, at et påbud eller forbud til en enkeltperson efter den øvrige lovgivning vil være tilstrækkeligt til at genskabe trygheden i området.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der i udkastet til lovforslagets bemærkninger er givet politiet mulighed for i forbindelse med vurderingen af, om et tryghedsskabende opholdsforbud skal udstedes, at tage de fornødne hensyn til de konkrete omstændigheder, og ministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at skrive direkte ind i lovforslagets bemærkninger, at politiet skal være tilbageholdende med at udstede et tryghedsskabende

opholdsforbud i et område, hvis politiet har kendskab til, at området anvendes som mødested for hjemløse.

2.3.9. Negative konsekvenser for et område omfattet af et tryghedsskabende opholdsforbud

Det Kriminalpræventive Råd anfører, at det er nærliggende at tro, at de grupper, der har givet anledning til et opholdsforbud, tager ophold i andre byrum, så længe opholdsforbuddet gælder. Rådet finder, at en sådan forskydning af utryghedsskabende adfærd til andre områder kan være overordnet positiv, hvis den utryghedsskabende adfærd er mindre problematisk dér, mens effekten for de personer, der færdes i området nær det nye opholdssted, vil være negativ. Rådet finder herudover, at den overordnede effekt af et tryghedsskabende opholdsforbud kan være negativ, hvis gruppen tager ophold et sted, hvor deres ophold skaber endnu mere utryghed, f.eks. i nærheden af skoler. Det Kriminalpræventive Råd anfører endvidere, at det ikke er tydeligt, hvad der skulle forhindre utryghedsskabende grupper i at tage ophold igen, når et tryghedsskabende opholdsforbud ophæves.

Justitsministeriet er enig med Det Kriminalpræventive Råd i, at der vil være en risiko for, at en gruppe, som tidligere har opholdt sig i et område, hvor der er udstedt et utryghedsskabende opholdsforbud, tager ophold i et andet område. Det vil i den forbindelse være op til politiet at vurdere, om gruppens adfærd i det nye område opfylder betingelserne for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud på det pågældende sted.

2.4. Udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande

Retspolitisk forening anfører, at man nærmest må tro, at den persongruppe, der tilsigtes omfattet af den foreslåede ændring af retsplejelovens § 495, er personer mistænkt for økonomisk kriminalitet i den tunge kategori eller alvorlig narkokriminalitet. Foreningen anfører videre, at man får en tydelig fornemmelse af, at det mere drejer sig om, at personer, som har gæld til det offentlige, udadtil skal udvise en dertil passende (ydmyg) opførsel.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at den foreslåede ændring af retsplejelovens § 495 tilsigter at lette restanceinndrivelsesmyndighedens mulighed for at foretage udlæg i genstande, der er beslaglagt efter den foreslåede

ordning, sådan at udlæg i sådanne genstande kan foretages som kontorudlæg. Bestemmelsen regulerer ikke, hvad der kan beslaglægges. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 3, nr. 1.

Justitsministeriet kan i øvrigt henholde sig til det i lovforslagets pkt. 2.3.2 anførte om baggrunden for lovforslaget. Justitsministeriet finder det rimeligt, at personer med gæld til det offentlige må finde sig i, at værdigenstande, som de ejer, kan blive beslaglagt til sikring af gælden. Dette er ikke meget anderledes end for enhver anden skyldner, der også må tåle, at kreditorer foretager arrest eller gør udlæg i værdigenstande, jf. de almindelige regler herom i retsplejelovens kapitel 45-47 og 56. Det er allerede i dag muligt at foretage beslaglæggelse (dvs. arrest, jf. retsplejelovens § 807 b, stk. 2) til sikkerhed for bøder, sagsomkostninger mv., jf. retsplejelovens § 802, stk. 2, og § 1002, stk. 1. Med den foreslåede ordning bliver det muligt at foretage beslaglæggelse til sikkerhed for offentlig gæld i en situation, hvor en person er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale.

III. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

De modtagne høringssvar har ikke givet anledning til at foretage ændringer af væsentlig indholdsmæssig betydning.

Der er i det fremsatte lovforslag således alene foretaget visse ændringer af sproglig, lovteknisk og redaktionel karakter i forhold til det udkast, som har været sendt i høring. Der er endvidere foretaget enkelte mindre uddybninger og præciseringer i bemærkningerne i lovforslaget.

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i høring, er der herudover i det fremsatte lovforslag foretaget følgende ændringer:

- Det er uddybet i bemærkningerne til lovforslagets pkt. 2.1.3.5, hvornår det kan være relevant for politiet at videregive oplysninger efter den foreslåede § 79 c, stk. 5, i straffeloven.
- Det er præciseret i bemærkningerne i lovforslagets pkt. 2.2.3.3.4, at mangelfuld skiltning efter omstændighederne kan få betydning ved vurderingen af skyldsspørgsmålet.
- Det er præciseret i bemærkningerne i lovforslagets pkt. 4, at den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 c, stk. 6, udgør hjemlen for behandlingen af oplysninger om strafbare forhold vedrørende den dømte. Databeskyttelseslovens § 8, stk. 3, forudsættes således

ikke at skulle gælde for den foreslåede ordning. Det er desuden præciseret, at tilladelseskravet i databeskyttelseslovens § 7, stk. 4, ikke finder anvendelse for den foreslåede ordning, da den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 6, udgør en selvstændig hjemmel for behandling af personoplysninger i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g. Det er endvidere præciseret, at behandlingen af de pågældende personoplysninger desuden skal ske under iagttagelse af de krav om personoplysningssikkerhed, der følger af databeskyttelsesforordningen.

- Det er under pkt. 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger præciseret, at lovforslaget vurderes at være i overensstemmelse med principperne for digitaliseringsklar lovgivning, herunder princip nr. 5.
- Det er under pkt. 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger indsat et afsnit om lovforslagets økonomiske konsekvenser.
- Efter høringen er udkastet til lovforslag om tryghedsskabende opholdsforbud mv. sammenskrevet med et udkast til lovforslag om udvisning af udlændinge dømt for vanvidskørsel, der blev sendt i offentlig høring den 10. februar 2021 med frist for høringssvar den 10. marts 2021. Der oversendes et supplerende høringsnotat for så vidt angår denne del af lovforslaget.